

บทที่ 2

การจัดทำโครงร่างวิทยานิพนธ์

การจัดทำโครงร่างวิทยานิพนธ์ในบทนี้เป็นข้อเสนอแนะเบื้องต้นที่นักศึกษาสามารถใช้ประกอบในการเตรียมโครงร่างวิทยานิพนธ์ของตนเองได้ แต่รายละเอียดและสาระสำคัญ นักศึกษาควรปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาในสาขาวิชาของตน หรืออาจารย์ผู้ที่จะทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ในอนาคต รวมถึงควรศึกษาตัวอย่างจากโครงร่างวิทยานิพนธ์ในสาขาของตนเองที่เคยได้รับการอนุมัติไปแล้วประกอบด้วย

บทนี้จะกล่าวถึงแนวทางการเขียนโครงร่างวิทยานิพนธ์แต่ละหัวข้อตามลำดับที่กำหนดไว้ใน “แบบโครงร่างวิทยานิพนธ์” (วท.บ.03.1/59)

2.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา (Background and Rationale)

เนื้อหาส่วนนี้นับว่ามีความสำคัญมาก เพราะนักศึกษาต้องบรรยายให้ชัดเจนถึงความเป็นมาและสภาพของปัญหาในเรื่องที่ต้องการศึกษาเพื่อให้ผู้อ่านตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องศึกษาค้นคว้าในเรื่องดังกล่าว

ดังนั้น นักศึกษาจึงต้องศึกษาและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมถึงรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเพื่อทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับประเด็นปัญหาที่ต้องการศึกษาก่อนที่จะดำเนินการศึกษาขั้นต่อไป

ในงานวิจัยบางเรื่อง อาจมีการตั้งคำถามการวิจัยแยกจากหัวข้อ 2.1 เป็นหัวข้อ “ปัญหาการศึกษา (Research Question(s)) ก็ได้ หรืออาจกล่าวรวมไว้ในหัวข้อ 2.1 ก็ได้เช่นกัน ซึ่งปัญหาการศึกษา หมายถึง คำถามการวิจัยที่ช่วยกำหนดขอบเขตการวิจัย กรอบแนวคิด และข้อมูลต่างๆ ที่ต้องการศึกษาได้อย่างถูกต้อง

2.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา (Objectives of the Study)

วัตถุประสงค์ของการศึกษาต้องมีความสัมพันธ์กับสภาพปัญหาที่กล่าวไว้ในหัวข้อ 2.1 กล่าวคือ เมื่อนักศึกษาอธิบายถึงสภาพของปัญหาในหัวข้อวิทยานิพนธ์ แสดงว่านักศึกษาประสงค์จะค้นหาคำตอบจากปัญหานั้น ดังนั้น วัตถุประสงค์ของการศึกษาจึงเป็นการบรรยายถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาและความประสงค์ที่ต้องการจะค้นหาคำตอบจากการศึกษาในเรื่องดังกล่าว

2.3 สมมติฐานของการศึกษา (Hypothesis of the Study) (ถ้ามี)

สมมติฐานของการศึกษา เป็นการบรรยายสมมติฐานที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ เพื่อเป็นแนวทางการทดสอบสมมติฐาน และการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย

2.4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา (Contributions of the Study)

การระบุประโยชน์ในส่วนนี้ต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่ได้ระบุไว้ในเบื้องต้น นั่นคือ เมื่อผลการศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้จะเกิดประโยชน์อะไรบ้าง และสามารถนำผลนั้นไปใช้ประโยชน์ได้อย่างไร

2.5 ขอบเขตของการศึกษา (Scope of the Study)

การกำหนดขอบเขตของการศึกษาเป็นขั้นตอนที่แสดงว่านักศึกษาจะทำการศึกษาคครอบคลุมเพียงใด สิ่งใดต้องการวิจัยและสิ่งใดที่ไม่ต้องการวิจัยและเป็นการป้องกันมิให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจผิดและวิจารณ์ว่าการศึกษานั้นกระทำไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ กรณีนี้การกำหนดขอบเขตของการศึกษาสามารถทำได้ 2 กรณี คือ

2.5.1 การกำหนดขอบเขตของการศึกษาเฉพาะด้านเนื้อหา ประชากร และตัวแปร

2.5.2 การกำหนดขอบเขตการศึกษาด้านพื้นที่ทางภูมิศาสตร์

2.6 ขอบเขตเบื้องต้น (Delimitation of the Study) (ถ้ามี)

ขอบเขตเบื้องต้น เป็นเงื่อนไขหรือสภาพการณ์ในการวิจัยนั้นที่ยอมรับว่าเป็นจริงภายใต้หลักการ ทฤษฎี และมีเหตุผลรองรับ โดยเงื่อนไขหรือสถานการณ์นั้นๆ ไม่สามารถตรวจสอบได้ในทางปฏิบัติ

2.7 นิยามศัพท์เฉพาะ (Definitions of Terms) (ถ้ามี)

นิยามศัพท์เฉพาะ เป็นการกำหนดขอบเขตและความหมายของศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีเสมอไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความจำเป็นของแต่ละสาขาวิชา หากนักศึกษาได้ใช้คำที่เป็นศัพท์เฉพาะทาง หรือตัวแปรที่ศึกษา หรือคำเฉพาะที่นักศึกษาเสนอขึ้นมาใหม่ในการศึกษาครั้งนี้ นักศึกษาต้องนำเสนอนิยามศัพท์เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน

2.8 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Literature Review)

เนื้อหาในส่วนนี้นักศึกษาต้องอ้างอิงถึงทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาต้องการศึกษาค้นคว้า ดังนั้น นักศึกษาต้องทำการทบทวนวรรณกรรม (Literature Review) จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และนำเสนอเนื้อหาอย่างน้อย 2 ส่วนคือ

2.8.1 ส่วนที่แสดงให้เห็นถึงสภาพองค์ความรู้ที่มีอยู่ในปัจจุบัน ทฤษฎี หลักการที่นำไปสู่กรอบแนวคิดในการวิจัย และมีความเกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาของวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาต้องการจะศึกษา

หัวข้อที่นักศึกษาต้องการจะศึกษาต้องไม่ซ้ำซ้อนกับการศึกษาของผู้อื่น เว้นแต่มีปัจจัยหรือเงื่อนไขที่ต่างกันออกไป เช่น ใช้วิธีการ หรือการเข้าสู่คำตอบ (Approach) ที่ต่างไป เป็นต้น หรือนักศึกษาต้องการพิสูจน์เพื่อยืนยัน หรือนำเสนอคำตอบที่แตกต่างจากงานเดิมก็อาจเป็นเหตุผลนำไปสู่การทำวิจัยในเรื่องนั้นๆ ได้

2.8.2 ส่วนที่แสดงถึงระเบียบวิธี (Methodology) หรือเทคนิคในการศึกษาค้นคว้าที่ต้องการใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ทั้งนี้ อาจแสดงว่าเคยมีผู้ใดใช้ระเบียบวิธี หรือเทคนิคการศึกษาคครอบคลุมเพียงใด เป็นต้น

นอกจากนี้ นักศึกษาอาจนำเสนอประเด็นอื่นๆ ที่เห็นว่าเกี่ยวข้องและจะทำให้การศึกษาสมบูรณ์ขึ้นก็ได้

การนำเสนอเนื้อหาตามหัวข้อนี้จะทำให้ทราบถึงแหล่งข้อมูลต่อเนื่อง อันจะขยายผลต่อไปได้และสามารถนำมาเปรียบเทียบ วิเคราะห์ อ้างอิง กับหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาจัดทำ รวมถึงช่วยให้หลีกเลี่ยงการศึกษาค้นคว้าที่ซ้ำซ้อนกับผลงานของผู้อื่นที่มีมาในอดีตอีกด้วย

2.9 วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology)

วิธีดำเนินการวิจัย ระเบียบวิธีการและระเบียบวิธีการวิจัยตั้งแต่เริ่มต้นจนนำเสนอข้อมูลอย่างมีขั้นตอน ตามประเภทของระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ในศาสตร์นั้นๆ โดยทั่วไปแล้วจะประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

- 2.9.1 แหล่งข้อมูล
- 2.9.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 2.9.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 2.9.4 วิธีการรวบรวมข้อมูล
- 2.9.5 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล
- 2.9.6 การนำเสนอข้อมูล

2.10 สถานที่ในการดำเนินการศึกษา (Study Location)

ระบุสถานที่ในการดำเนินการศึกษา ถ้าไม่ได้เก็บข้อมูลนอกสถานที่ ให้ระบุสาขาวิชา และคณะวิชา หรือวิทยาลัยที่นักศึกษาสังกัด

2.11 ขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินการศึกษา (Procedure for Conducting the Study and Duration/Timelines/Time of the Study Process)

ระบุแบบแผนและระยะเวลาทั้งหมดที่จะใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ตั้งแต่เริ่มต้นจนเสนอวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ โดยระบุขั้นตอนและแผนการดำเนินการศึกษา (Procedure of Conducting the Study) เป็นการคาดคะเนระยะเวลาที่นักศึกษาจะใช้ในแต่ละขั้นตอนของการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งอาจแบ่งได้ ดังนี้

- 2.11.1 ขั้นตอนทบทวนวรรณกรรม เป็นการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 2.11.2 การเตรียมเก็บข้อมูล เป็นการจัดเตรียมรูปแบบที่เหมาะสมของการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนั้นๆ เช่น เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ หรือการวิจัยเชิงปริมาณ การเตรียมเก็บข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์ หรือใช้แบบสอบถาม เป็นต้น
- 2.11.3 การเก็บข้อมูลภาคสนาม คือ การลงพื้นที่เพื่อไปสัมภาษณ์ หรือเก็บข้อมูลตามแบบสอบถาม เป็นต้น

- 2.11.4 การประมวลและวิเคราะห์ข้อมูล คือการนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมทั้งหมด มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และ/หรือโดยใช้สถิติและแปลความข้อมูล
- 2.11.5 การเขียนรายงาน เพื่อนำเสนอผลการศึกษา ทั้งนี้ นักศึกษาควรเขียนรายงานผลการศึกษาและนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาอ่านเป็นระยะๆ เพื่อให้มั่นใจว่า นักศึกษาได้ดำเนินการวิจัยตรงตามแผนที่กำหนดไว้

2.12 บรรณานุกรม (Bibliography)

ส่วนที่สำคัญอีกส่วนหนึ่งในการจัดทำวิทยานิพนธ์ คือ รายการเอกสารที่นักศึกษาค้นคว้าเพื่อนำมาเรียบเรียงในวิทยานิพนธ์ แม้จะอยู่ในขั้นตอนของการจัดทำโครงร่างวิทยานิพนธ์ แต่เอกสารต่างๆ เหล่านี้จะเป็นข้อมูลที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาเป็นวิทยานิพนธ์ต่อไป

ในการอ้างอิงเอกสารของการเขียนผลงานทางวิชาการ จะมีรูปแบบการเขียนอยู่ 2 ประการ คือ บรรณานุกรม และเอกสารอ้างอิง โดยบรรณานุกรม คือ รายชื่อของทรัพยากรสารสนเทศทั้งหมดที่นักศึกษาได้ใช้ค้นคว้า ขณะที่เอกสารอ้างอิงเป็นรายชื่อเอกสารหรือสิ่งพิมพ์เฉพาะที่ศึกษานำมาใช้ อ้างอิงเท่านั้น

สำหรับการจัดทำโครงร่างวิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัยพายัพ ให้นักศึกษาใช้รูปแบบการเขียนบรรณานุกรมเท่านั้น